

magazine

NR. 12 | FEBRUARI 2024

WATER CHALLENGES IJSELMEERGEBIED 2023

PAGINA 2

IJ-TEAM BESTAAT ÉÉN JAAR

PAGINA 5

STADSSTRAND HOORN

PAGINA 8

PROCEDURE PROGRAMMA ZANDWINNING IJSELMEERGEBIED 2025-2050

PAGINA 7

NIEUWE WEBSITE PLATFORM IJSELMEERGEBIED

PAGINA 9

NIEUWE KLIMAATSCENARIO'S

PAGINA 10

IJSELMEERKOMPAS KOERS HOUDEN IN HET NETWERK VAN OPGAVEN

PAGINA 11

COLOFON

PAGINA 12

Water Challenges IJsselmeergebied 2023

Afgelopen zomer vonden voor de tweede keer de Water Challenges IJsselmeergebied plaats, een project om jonge professionals mee te laten denken over de toekomst van het IJsselmeergebied. Tijdens de IJsselmeertop, eind september, is het winnende idee bekendgemaakt. De Challenges leveren veel meer op dan enkel een winnaar. “Kennis delen staat voorop. Daar is het hele IJsselmeergebied zeer bij gebaat.”

“

Kennis delen staat voorop. Daar is het hele IJsselmeergebied zeer bij gebaat

Jaap Feil

Water is hot onder studenten en jonge professionals. Dat is niet altijd zo geweest, zegt Jaap Feil. In 2008 was hij mede-oprichter van het Nationaal Water Traineeship (NWT). Die oprichting was een antwoord op het tekort aan jonge mensen die een carrière in de watersector ambieerden: ze leiden er de waterprofessionals van de toekomst op. Dat zijn er elk jaar meer, zegt Feil. “Die groeiende populariteit heeft ongetwijfeld ook te maken met het feit dat de uitdagingen rond water steeds urgenter en tastbaarder worden met de stijgende zeespiegel en de klimaatverandering.”

Enthousiasme

De betrokkenheid van jonge mensen bij het onderwerp water is ook te merken aan het enthousiasme waarmee deelnemers zich het afgelopen jaar opnieuw aanmeldde voor de Water Challenges IJsselmeergebied, een project waarin NWT en Platform IJsselmeergebied samenwerken om watervraagstukken op een innovatieve, creatieve en integrale manier aan te vliegen en op te lossen. En om ideeën te genereren ter inspiratie voor toekomstige projecten.

Trainees en studenten schreven zich in teams in en droegen voorstellen aan voor vraagstukken die op het platform werden aangemeld door onder andere Rijkswaterstaat, het Ministerie van IenW, de Vogelbescherming en het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Tijdens de editie van afgelopen jaar stonden de Water Challenges in het teken van vijf verschillende vraagstukken: Bouwen Met Natuur in het Marker- en IJmeer, Vloedbos voor een betere onderwaterwereld, Quickscan achteroevers, het IJsselmeer en andere grote meren in Europa en Bouwen

aan een nieuwe IJssel-Vechtdelta. Vijf teams gingen elk met een van de vraagstukken aan de slag. Op de introductiedag in het LEF Future Center RWS maakte iedereen kennis met elkaar en werden eerste gedachten gedeeld en tijdens de inspiratiedag gingen trainees en studenten met die ideeën aan de slag.

Schip als snelkookpan

Het hoogtepunt van de Water Challenges zijn de vaardagen: drie dagen lang varen alle deelnemers gezamenlijk over het IJsselmeer om plekken te bezoeken die voor de verschillende vraagstukken belangrijk zijn. Jaap Feil: “Deelnemers werken tijdens die zeiltocht niet alleen aan hun eigen Challenge, maar buigen zich ook over de vraagstukken van de andere groepen. Het schip is op die manier drie dagen lang een soort snelkookpan van inspiratie en ideeën. Alle deskundigheid en kennis wordt aangewend. Iedereen stapt van zijn eigen eilandje af om mee te denken over het grote geheel. Daardoor ontstaat een brede benadering van de problematiek in het IJsselmeergebied.”

Feil vindt de betrokkenheid die deelnemers bij elkaar hebben mooi om te zien. “De Water Challenges zijn weliswaar een wedstrijd, maar tijdens die drie dagen gaat het alleen maar om delen. Het belang van het IJsselmeer staat voor iedereen voorop.”

Waterrobuuste IJssel-Vechtdelta

Bert Bijkerk is strategisch regisseur bij Waterschap Drents Overijsselse Delta en opdrachtgever van het vraagstuk Bouwen aan een nieuwe IJssel-Vechtdelta, het winnende idee. “In de IJssel-Vechtdelta spelen allerlei uitdagingen”, zegt hij. “Er ligt bijvoorbeeld een aanzienlijke woningbouwopgave in de regio Zwolle en er is sprake van een forse ambitie voor herstel en aanleg van deltanatuur in Programmatische Aanpak Grote Wateren.”

Tegelijkertijd zorgt klimaatverandering ervoor dat steden als Kampen en Zwolle in de toekomst met hogere extreme waterstanden te maken zullen krijgen. Bijkerk: “Op het IJsselmeer wordt een tegennatuurlijk peil gehandhaafd. Vanwege de waterveiligheid houdt men de waterstand in de winter lager om hoge IJsselafoeren zoals die van de afgelopen periode op te kunnen vangen. In de zomer is er juist een verhoogde waterstand ten behoeve van de zoetwatervoorraad.”

“
wat het
IJsselmeer-
peil in de toe-
komst gaat
worden is
onzeker

“Wat het IJsselmeer-peil in de toekomst gaat worden is onzeker”, zegt Bijkerk. “Misschien stijgen we wel mee met de zeespiegel. Dat heeft gevolgen voor de waterveiligheid in de hele IJssel-Vechtdelta, want opstuwend IJsselmeerwater heeft bij zware noordwesterstorm bijvoorbeeld meer vat op het gebied. Als Waterschap vroegen we ons af: hoe kunnen we een toekomstbestendige en waterrobuuste IJssel-Vechtdelta creëren? We wilden trainees hierover graag laten meedenken.”

Tesla Valve

Het team – aquatisch ecooloog Sander Endert, waterbouwkundige Quintes van Horick, na tuur-inclusief adviseur Selma van der Velde, regisseur gebiedsontwikkeling Roel van Wolfswinkel en fysisch geograaf Josephien Lingbeek – ging de uitdaging aan. Zij maakten in een filmpje inzichtelijk welke oplossingen er volgens hen mogelijk zijn: de aanleg van eilanden in het Ketelmeer in de vorm van een Tesla Valve. Water

Het winnende plan en het winnende team.

van de IJssel kan dan, zonder remming van de eilanden, naar het IJsselmeer stromen, terwijl het opgestuwde water vanaf het IJsselmeer wordt geremd door de stroming tegen zichzelf te keren.

Water en bodem sturend

“Het winnende idee heeft verschillende positieve effecten”, zegt Bijkerk. “De verwachting is dat de waterstanden en golfhoogtes bij zware noordwesterstorm zullen afnemen, wat gunstig is voor de waterveiligheid in de regio. Door het aanleggen van nieuwe deltanatuur, waaronder eilan-

den, kunnen we ook beter meebewegen met een eventuele toekomstige waterpeilstijging. Daarnaast ontstaat ruimte voor recreatie en kan de zoetwaterfunctie van het IJsselmeer worden versterkt door de aanleg van binnen- of buitendijkse drinkwaterbekkens. Natuurlijk kunnen de vaarroutes gewoon blijven liggen en blijven ook de havens bereikbaar.”

Volgens Bijkerk is dit concept een goed voorbeeld van de opdracht ‘water en bodem sturend’. “Het denkt vanuit het natuurlijke water- en bodemsysteem: als je het gebied zijn gang zou laten gaan, ontstaat er door de eeuwen heen uiteindelijk een nieuwe delta in het Ketelmeer. Hier kunnen we dus slim gebruik van maken. Met deze nieuwe ‘Keteldelta’ zetten we het systeem in feite vooruit in de tijd, zowel ‘actief’ door aanleg van eilanden, geulen en ondieptes als ‘passief’, door de natuurlijke processen weer meer de ruimte te geven.”

De komende tijd zal nader worden onderzocht of het idee van de winnaars van de Waterchallenge een werkende en haalbare oplossing kan zijn.

Voor meer informatie over de komende Water Challenges IJsselmeergebied (2024 zie: Zoekresultaten voor “waterchallenges” – Platform IJsselmeergebied)

“

Het winnende idee heeft verschillende positieve effecten

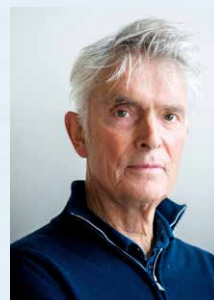
IJ-team bestaat één jaar 'Samenhang is het toverwoord'

Het IJ-team bestaat een jaar. Iedereen kan het multidisciplinaire team invliegen om de omgevingskwaliteit van initiatieven en projecten een impuls te geven. Hoe werkt het team precies? Vier vragen aan teamleider en landschapsarchitect Jandirk Hoekstra.

“

**IJ-team
fungeert
als 'buiten-
boord-
motor' op
het plan-
proces**

*Jandirk
Hoekstra*

Juist voor publicatie van dit magazine bereikte ons het intens verdrietige bericht van het volstrekt onverwachte overlijden van Jandirk Hoekstra. Een grote schok voor eenieder die met hem heeft gewerkt. Binnen het Platform IJsselmeergebied vervulde hij de rol van teamleider van het IJ-team. In het interview hieronder vertelt hij met groot enthousiasme over het werk van dit team. Uit zijn woorden spreekt zijn gedrevenheid; voor ons reden om het interview toch te plaatsen.

Wij gaan Jandirk zeer missen.

Wat is het IJ-team precies?

“Het team bestaat uit verschillende IJsselmeerkenners: landschapsarchitecten, watersysteemexperts en medewerkers van bij het IJsselmeergebied betrokken organisaties zoals ministeries, provincies en waterschappen. Als het nodig is vliegen we de expertise in van specifieke deskundigen op het gebied van energie of recreatie.”

Wie kunnen jullie hulp invoeren?

“In principe alle partijen die bij projecten in het IJsselmeer betrokken zijn. Er zijn geen kosten aan verbonden. Het is in die zin 'extra'. Van hulpvragende organisaties vereist het alleen een open houding en nieuwsgierigheid. Het IJ-team fungeert als een soort buitenboordmotor op het planproces.”

Hoe gaat het team te werk?

“In een aantal brainstormsessies horen we alle ins en outs van projecten en geven we de

initiatiefnemers in een vroeg stadium inspiratie mee. In die beginfase profiteren projecten het meest van de inspiratie en energie die onze betrokkenheid opleveren.”

“Samenhang is daarbij het toverwoord: hoe past een project in de samenhang van het IJsselmeergebied als geheel? We kijken mee naar samenhang in de ruimte, samenhang in functie en samenhang in de tijd: kan het project ruimtelijk nog beter in zijn omgeving worden ingebed? Zijn er mogelijkheden om de optimalisatie te vergroten door extra functies toe te voegen? En is er ruimte voor verbetering van de houdbaarheid en duurzaamheid?”

Wat zijn de IJ-schriften?

“Daarin doen we onze aanbevelingen in een inspiratierapport vóóraf. De aanbevelingen in het IJ-schrift zijn te lezen als een poging om projecten op een aantal punten nóg beter en specifiek voor het gebied te maken.”

“Er zijn inmiddels twee IJ-schriften gepubliceerd* waaronder een voor het Ketelmeer als klimaatbuffer. Daarin staan twintig aanbevelingen voor wat die bufferfunctie nog meer te bieden zou kunnen hebben op het gebied van drinkwater, waterveiligheid, zoetwaterbeschikbaarheid, recreatie, beleving, natuur, biodiversiteit en landschap. En hoe de projecten die in het Ketelmeer op stapel staan kunnen bijdragen aan de kwaliteit van het geheel.”

IJ-schrift 2 – Ketelmeer en de projecten die daarop afkomen

MELD JE INITIATIEF AAN

Ook profiteren van de expertise en de inspiratie van het IJ-team? Het IJ-team is een pilot, maar zal in ieder geval komend jaar nog actief zijn. Meld je initiatief of project aan door te mailen naar: info@janwilbers.nl

“

Samenhang is het toverwoord:
hoe past een project in de samenhang
van het IJsselmeergebied als geheel?

Zienswijzen op Notitie Reikwijdte en Detailniveau en Participatieplan

Ter inzage procedure Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050

Van 9 januari tot en met 19 februari 2024 kan iedereen een zienswijze indienen over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en het Participatieplan van het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050. Lees [hier](#) hoe.

Waarover gaat het Programma?

Met het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025 - 2050 (voorheen Zandwinstrategie) vernieuwt het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat het beleid voor de winning van bouwgrondstoffen in het IJsselmeergebied. Het betreft het hele gebied: IJsselmeer, Markermeer-IJmeer en alle randmeren. Voor het gemak wordt in het Programma gesproken over 'zand' in plaats van 'bouwgrondstoffen'. Met 'zand' worden in principe alle aanwezige bouwgrondstoffen bedoeld die in de waterbodem van het IJsselmeergebied aanwezig zijn.

Het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025 - 2050 moet duidelijkheid bieden over:

- of er zandwinning kan plaatsvinden en zo ja, waar, hoe diep en hoeveel zandwinning plaats kan vinden. Hierbij moet zandwinning binnen onder andere natuur- en milieuraandvoorwaarden passen die vanuit wet- en regelgeving worden gesteld;
- de wijze waarop zandwinning bijdraagt aan een of meerdere gebiedsdoelen in het IJsselmeergebied;
- hoe wordt bijgedragen aan de afbouw van het gebruik van fossiele brandstoffen bij zandwinning en transport.

Ter onderbouwing van het vernieuwde beleid wordt een plan-milieueffectrapportage (plan-MER) inclusief Passende Beoordeling opgesteld. Hierin worden de milieueffecten van het vernieuwde beleid getoetst.

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is de eerste stap in deze plan-MER-procedure. De NRD is de onderzoeksagenda voor het opstellen van het plan-MER. Het doel van de NRD is om duidelijkheid te geven over:

- waarom het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050 wordt opgesteld;
- welke alternatieven in het plan-MER onderzocht worden;
- welke milieuaspecten, welke criteria en welke onderzoeksmethoden (detailniveau) daarbij gehanteerd worden.

Participatieplan

Het Participatieplan wordt samen met de NRD gepubliceerd. Het Participatieplan geeft weer hoe het programmateam de participatie van stakeholders rondom het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050 voor zich ziet.

Lees [hier](#) over het programma, de planning en de alternatieven die onderzocht gaan worden.

Stadsstrand Hoorn

Hoorn heeft sinds vorige zomer een heus strand. En niet zomaar eentje. Het is het grootste aan een meer gelegen stadsstrand van Nederland. Afgelopen zomer ging de eerste vierhonderd meter open voor publiek. Komend jaar komt daar nog eens een halve kilometer bij. Wethouder Arthur Helling is er trots op. “We hebben verschillende meekoppelkansen gecreëerd. Het mes snijdt aan meerdere kanten.”

De zeespiegelstijging en de uitdagingen die dat met zich meebrengt vragen al jaren om een robuustere Markermeerdijk. “Dijkverhoging of -verzwaring zou een logische oplossing zijn”, zegt Arthur Helling, wethouder van Hoorn. “Maar de bestaande Westfriese Omringdijk is een provinciaal monument. Daaraan willen we zo min mogelijk veranderen. Bovendien stuit verhoging op maatschappelijk verzet. Zo begonnen we te denken: welke mogelijkheden waren er nog meer? En: dijkversterking zou hoe dan ook een grote investering

vergen. Als we die investering dan toch deden, konden we dan niet óók maatschappelijke en ecologische meerwaarde creëren?”

‘Meekoppelkansen’ heet het in jargon: meerdere functies koppelen. Was het bijvoorbeeld niet mogelijk om óók op recreatief gebied meerwaarde te creëren? In de afgelopen jaren, voornamelijk tijdens coronatijd, was gebleken dat inwoners van Hoorn en omgeving veel behoefte hebben om dichtbij huis te recreëren. Helling: “Die behoefte zal alleen maar toenemen door de stijgende tempera-

“
we spelen
de hele
regio
ermee in
the picture

Arthur Helling

turen. Al brainstormend ontstonden nieuwe ideeën voor het gebruik van de dijk en het water.”

Dat leidde tot het plan voor aanleg van vooroevers met strandfunctie. De dijk heeft nu niet slechts een waterwerende functie, maar ook een ecologische, want de gecreëerde ondiepten dienen als paaigronden voor vissen. En het project heeft een recreatieve functie: ‘s zomers kunnen inwoners het water opzoeken en genieten van sport en spel en horeca. Ook de fietsroute naar Amsterdam loopt langs het nieuwe strand. Wethouder Helling: “Het heeft niet alleen meerwaarde voor de stad, we spelen de hele regio ermee in the picture. Het mes snijdt aan meerdere kanten.”

en integrale besluitvorming”, zegt aanjager Koen Kaffener (Ministerie IenW). “Tegelijkertijd borgen we op deze manier kennisproducten die worden opgeleverd en krijgen we inzicht in de witte vlekken: de ‘etalage’ maakt inzichtelijk welke kennis nog ontbreekt, wetend voor welke besluiten we de komende jaren staan. Die onbeantwoorde kennisvragen kunnen we vervolgens gaan agenderen.”

Van en voor het Platform

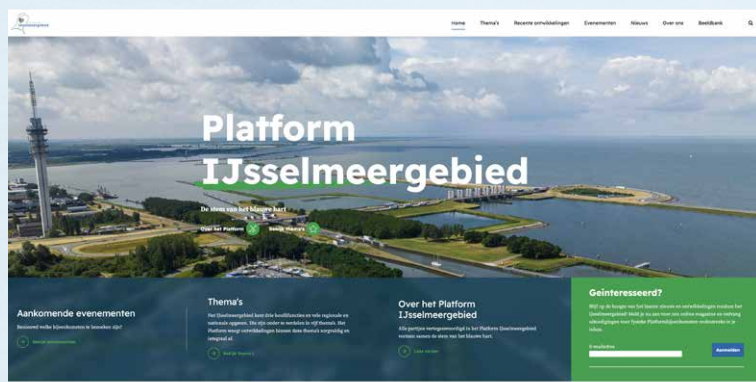
Het praktisch beheer van de site ligt in handen van Team Kennis, Samenwerking en Communicatie, het ‘Verbindingsteam’. Maar de site is een gezamenlijk product, benadrukt Kaffener. “Het is van alle organisaties die samenwerken in het Platform IJsselmeergebied. Het Verbindingsteam kan niet alles overzien. Het up-to-date houden van de website en de kennisproducten is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Samen zorgen we voor het vullen van de etalage met de juiste producten. Mis je iets? Lever dit dan aan via info@platformijsselmeergebied.nl. Dan zorgen wij dat het wordt geplaatst. En denk vooral ook aan het delen van relevante nieuwsbrieven via ons Platform!”

Nieuwe website
Platform IJsselmeergebied:
www.platformijsselmeergebied.nl

Etalage voor nieuws en kennis over het IJsselmeergebied

Eén team, één taak. Eén platform, één website. Het samengaan van de Agenda IJsselmeergebied 2050 en het Delta-programma IJsselmeergebied vroeg om een nieuwe site. Eind september werd www.platformijsselmeergebied.nl gelanceerd. De site is niet alleen een plek voor nieuws en evenementen, maar bovenal een kennisetalage voor alle kennis over het IJsselmeergebied.

De ambitie van Platform IJsselmeergebied is dat iedereen beschikt over dezelfde kennis en informatie ten aanzien van de vijf thema's zoetwaterbeschikbaarheid, waterveiligheid, toekomstbestendig ecosysteem, vitaal economisch belang en landschap van wereldklasse. “Dat is noodzakelijk voor gelijkwaardige

HOE HET WERKT

Via 'Thema's' kunnen de inhoudelijke pagina's van de website worden bereikt. Alle vijf hebben ze een introductiefilm: www.youtube.com/@PlatformIJsselmeergebied

Onder de vijf hoofdthema's vallen verschillende subthema's, gevuld met kennisartikelen. Alle kennisproducten zijn gelabeld en binnen deze subthema's terug te vinden of te bereiken via de zoekbutton rechtsbovenin.

**WATER-
VEILIGHEID**

**ZOETWATER-
BESCHIKBAARHEID**

**TOEKOMSTBESTENDIG
ECOSYSTEEM**

**LANDSCHAP
VAN WERELDKLASSE**

**VITAAL ECONOMISCH
BELANG**

Nieuwe klimaatscenario's

In oktober werden de KNMI'23-klimaatscenario's gepubliceerd, een vertaling van de wereldwijde projecties van het VN-klimaatpanel naar Nederland. De scenario's schetsen hoe het klimaat in Nederland er in de toekomst uit kan komen te zien.

De KNMI'23-klimaatscenario's laten zien dat klimaatverandering grote invloed zal hebben op het IJsselmeergebied. In alle scenario's neemt het neerslagtekort in de lente en zomer toe. Dit betekent minder wateraanvoer naar het Blauwe Hart en tegelijkertijd een grotere ecologische en economische watervraag vanuit het IJsselmeergebied. Door klimaatverandering ontstaat er, sneller dan men tot nu toe dacht, een zoetwatertekort voor natuur, landbouw, industrie en overige watervragers in het voorzieningsgebied.

“

**druk
op het
IJsselmeer-
gebied zal
alleen
maar
groter
worden**

Uit de nieuwe klimaatscenario's blijkt dat de functies van het IJsselmeergebied onder druk zullen komen te staan: hoogwaterberging voor waterveiligheid, waterbuffer voor zoetwatervoorziening tijdens droogte en ecologisch systeem als basis voor biodiversiteit.

Ook voor bijvoorbeeld scheepvaart, drinkwater, recreatie, landbouw, visserij, cultuurhistorie, zandwinning en energie is het gebied van grote waarde. Deze functies en waarden staan nu soms al op gespannen voet met elkaar.

De klimaatscenario's voorspellen dat die druk in de toekomst nog groter zal worden. Eerder onderzoek liet bijvoorbeeld al zien dat het IJsselmeer als zoetwaterbuffer rond 2050 eens per vijf jaar ontoereikend zal zijn bij het meest extreme klimaatscenario. Volgens de nieuwste klimaatscenario's zal dat veel vaker het geval zijn. Wat dit precies kan gaan betekenen en welke maatregelen genomen kunnen worden wordt de komende tijd verkend in het Deltaprogramma IJsselmeergebied.

IJsselmeerkompas

Koers houden in het netwerk van opgaven

In het IJsselmeergebied komen veel opgaven en belangen samen. Hoe kunnen bestuurders temidden van al die verschillende opdrachten, perspectieven en agenda's afwegingen maken voor de toekomst van het Blauwe Hart? Daarvoor is er sinds kort een instrument: het IJsselmeerkompas.

Om inzicht te krijgen in alle verschillende belangen, opgaven en ontwikkelingen die in het IJsselmeergebied spelen en op welke manier die elkaar kunnen versterken of juist tegenwerken, gaf het Bestuurlijk Platform IJsselmeergebied (BPIJ) opdracht voor de Ruimtelijke Verkenning IJsselmeergebied. Arcadis, One Architecture en Smartland landscape architects gingen met de opdracht aan de slag. Omdat zowel de kansen als de knelpunten op de middellange en de lange termijn zullen gaan veranderen, werkt de verken-

“

**IJsselmeer-
kompas:
gezamen-
lijk doel
helder op
de radar**

Elke Praagman

ning met vier tijdshorizonten: het jaar 2023, 2030, 2050 en 2100. Zo geeft het rapport antwoord op de vraag welke kansen, knelpunten, mogelijkheden en beperkingen waar, wanneer en waarom gelden.

De stem van het Blauwe Hart

Het tweede doel was om een instrument te ontwikkelen dat als afweegkader kan dienen. Want hoe bepaal je als bestuurder welke initiatieven wél en welke níet bijdragen aan de toekomstbestendigheid van het Blauwe Hart? En hoe kun je met alle verschillende partijen die bij het gebied betrokken zijn keuzes maken en beslissingen nemen?

Het IJsselmeerkompas zorgt ervoor dat het gezamenlijke doel helder op de radar blijft: het belang van het IJsselmeer, nu én in de toekomst. De vijf doelen van het Blauwe Hart vormen het uitgangspunt: zoetwaterbeschikbaarheid, waterveiligheid, een toekomstbestendig ecosysteem, ruimtelijke kwaliteit en een vitale economie. Met het IJsselmeerkompas kan op basis van een zo integraal mogelijke feitelijke analyse van de kansen en knelpunten in het gebied bepaald worden hoe nieuwe initiatieven die vijf doelen raken en of een initiatief dus wenselijk is of niet. Het kan helpen bij het formuleren van een zwaarwegend advies over nieuwe initiatieven in het gebied. Daarmee geeft het als het ware een stem aan het Blauwe Hart.

Daarnaast is het IJsselmeerkompas een handreiking voor het goede gesprek tussen alle betrokken partijen: door het probleem centraal te stellen en alle belangen transparant te maken kan gezocht worden naar oplossingsrichtingen. Het kompas heeft dus ook een verbindende functie.

Volgend magazine

Het jaar 2023 gaat bij het KNMI de boeken in als zowel het natste als één van de vijf droogste jaren. In het volgende nummer blikken we terug op het hoge water afgelopen najaar en vooruit naar de start van het droogtseizoen.

Jaarboek IJsselmeerberichten

De IJsselmeervereniging heeft het **Jaarboek 2023** uitgebracht. Daarin een groot aantal artikelen over ontwikkelingen in het gebied en een dringende oproep aan een nieuw kabinet om het IJsselmeer serieus te nemen bij ruimtelijke planvorming en natuurbeleid.

COLOFON

Dit magazine is een uitgave van het Platform IJsselmeergebied. Hierin bouwen rijk, provincies, waterschappen, gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers samen aan een toekomstbestendig IJsselmeergebied, het Blauwe Hart van Nederland.